

Kontaktní granulomatózní cheilitida

A. Machovcová¹, M. Tomka², D. Pelclová³

¹Dermatovenerologické oddělení FNM Praha

²VÚS 1. LF UK a VFN Praha

³Klinika nemocí z povolání 1.LF UK a VFN Praha

Granulomatózní cheilitis (Miescher's cheilitis)

- 1928 Melkerson, 1931 Rosenthal
- 1985 Wiesenfeld et al.
- Monosymptomatická forma
 - Neinfekční granulomatózní zánět rtů
 - Histologicky nekaseifikující epiteloidní granulomy s buňkami Langhansova typu

Klinický obraz

- Klasická trias M-R sy
 - Recidivující orofaciální edém
 - Recidivující periferní obrna n. facialis
 - Lingua plicata
- Monosymptomatická forma (Miescherova cheilitis)
- Oligosymptomatická forma

Klinický obraz M-R sy

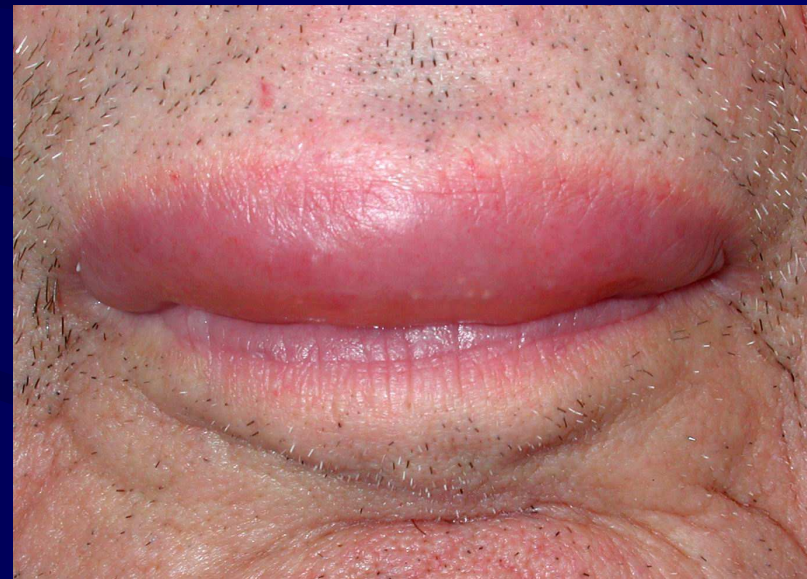
- Otok, erytém gingivální sliznice (vzhled „kočičích hlav“), retromolární výchlípky
- Eroze, ulcerace
- Ústní dyskomfort
- Dysgeusie – přední 2/3 jazyka
- Kraniofaciální a neurovegetativní symptomy (abnormální lakrimace, pocení, migrenózní bolesti hlavy, hyper/hyposalivace, blefarospasmus)

Otok

- Unilaterální, přechodný, recidivující
- Měkký, non-pitting
- Fibrotizace
- Ragády
- Erytém labiální sliznice
- Periorálně olupování, suchost

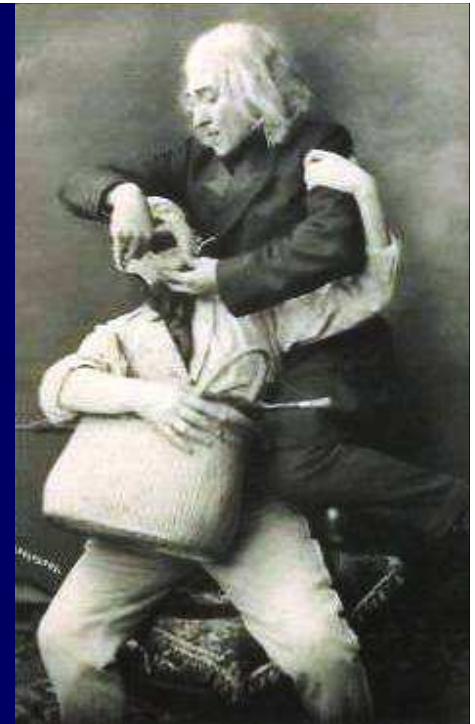
Etiologie

- Ektopická Crohnova choroba
- Sarkoidóza
- Infekce (zubní, mykobakteriální)
- Angioedém (alergický, hereditárního)
- Cizí těleso, trauma
- Alergie

Alergie a intolerance

- Potravinová konzervanty a aditiva
 - monosodium glutamát
 - skořicový aldehyd
 - koka
 - menthol (pepermintový olej)
 - karmosin
 - octyl galát, butylhydroxyanizol (margariny)
 - benzoáty
- Stomatologické materiály (amalgám, kovy, pryskyřice, formaldehyd, esenciální oleje,
- Kosmetické přípravky, zubní paty (kontaktní alergie)

Top 10 alergenů DÚ

• Dikyanozlatnan draselný	19.6%	• Burning mouth syndrom	44%
• Síran nikelnatý	12.5%	• Lichenoidní reakce	18%
• Thiosíran sodno-zlatitý	11.6%	• Cheilitis	16%
• Směs parfémů	9.8%	• Stomatitida	8%
• Chlorid paladnatý	9.7%	• Gingivitis	7%
• Peruánský balzám	7.2%	• OFG	4%
• Síran berylnatý	5.4%	• Periorální dermatitida	2%
• Chlorid kobaltnatý	5.2%	• Recidivující aftózní stomatitida	1%
• HEMA	5.2%		
• Chlorid zlatitý	4.3%		
• 331 pacientů			
• 85 alergenů, klinická relevance			
65%			

Kazuistika I

- Žena *1984 (23 let)
- Studentka VŠ
- Vážněji nestonala
- LA – HAK (Triregol)
- AA - Biseptol, atopie 0, po ořechách udávala pálení jazyka
- GA – bez potíží, porody 0
- I/2007
- 3 roky otok horního rtu
- Stomatolog
 - Diprophos inj. 9/2004
- Alergolog
 - IgE 334 IU/ml
 - Zodac
 - Vyloučen hereditární angioedém
- ORL vyšetření
- PE – perivaskulárně a periadnexálně lokalizovaný zánět

Status localis

- Otok 8/04-7/05, recidiva 4/06
fixovaný otok horního rtu
- I/2007 otok dolního rtu, svědění,
citlivost
- Pálení, parestézie jazyka, tuhnutí P
strany tváře, aftózní stomatitida
- Nejistá časová návaznost na
předešlé stomatologické ošetření
(cca 1-3 měsíce od zhotovení AMG
výplní)
- ET – EZS, potravinové ale
zubní sadu, konzervanty,
emulgátory, APT

- + Sírany nikelnatý
- + amalgám
- + chlorid paladnatý

NO

- Odstranění všech amalgámových výplní
- Během prvního týdne
 - zhoršení stavu
- Po dvou měsících
 - vymizení většiny obtíží
 - pálení
 - bolest
 - svědění
- Po roce - vymizení otoku rtu

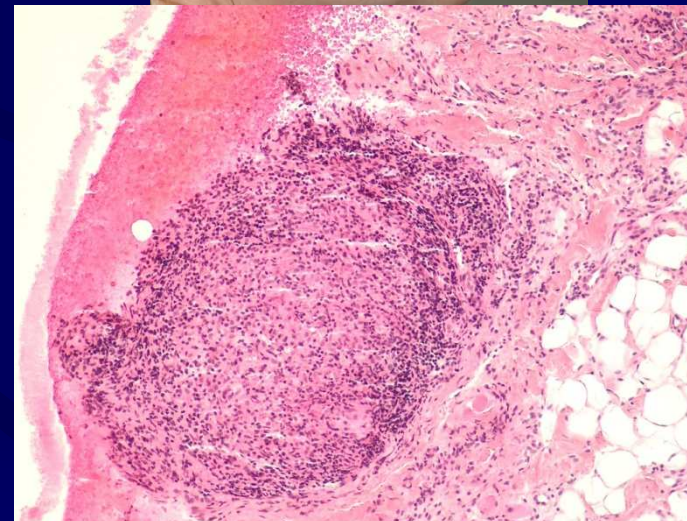
Kazuistika II

- Žena * 1976 (32 let)
- RA: astma, alergie, matka MM
- OA: mikroprolaktinom hypofýzy, zvýšená neuromuskulární dráždivost
- LA: Dostinex (*ke snížení hladiny prolaktinu*), Xyzal, vitamin B, Mg, Cipralex (*inhibitor SSRI-pro deprese*)
- SPA: učitelka
- AA: negativní

Kazuistika II

- IV/2008, otok dolního rtu IX/2007
- Stomatologie – příčina vyloučena
- Alergologie – vyloučen hereditární angioedém, autoimunitní onemocnění
- Trauma neguje, lokální léčba 0
- ORL vyšetření – PE
- NMR – vyloučen lymfangiom, hemangiom
- Výpadky zorného pole
- Nefrologie
- Progrese subjektivních potíží (tuhost levé strany tváře, cukání dolního víčka vlevo, brnění jazyka, dolního rtu)

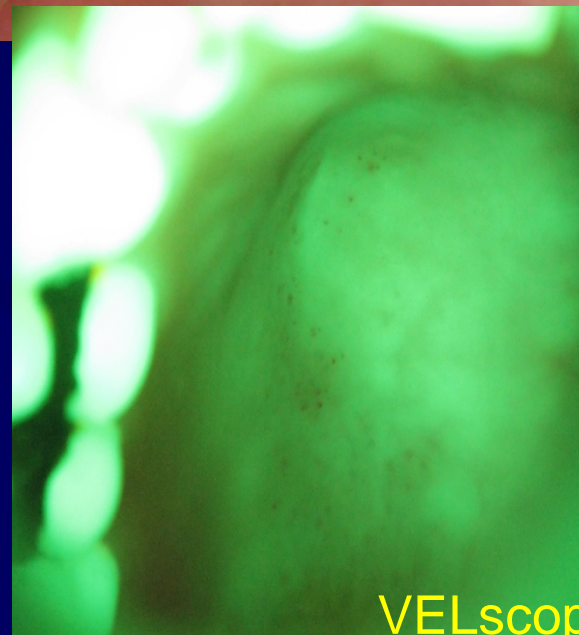
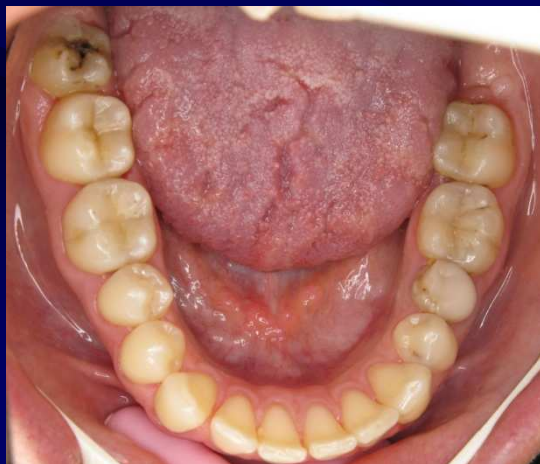
Vyšetření

- ET (2x – 6/08, 8/08) – EZS, zubní sada, potravinová sada, akryláty
- +++ amalgám, +++ chlorid rtuťnatý, +++ amoniakální rtuť, +++ rtuť, IR-vanad, soli zlata a mědi
- Terénní stomatolog, VÚS 9/08
- Postupné odstraňování amalgámových výplní
- Klinika nemocí z povolání – zvýšení eliminace Hg

10 zubů – AMG výplně
19 AMG plošek

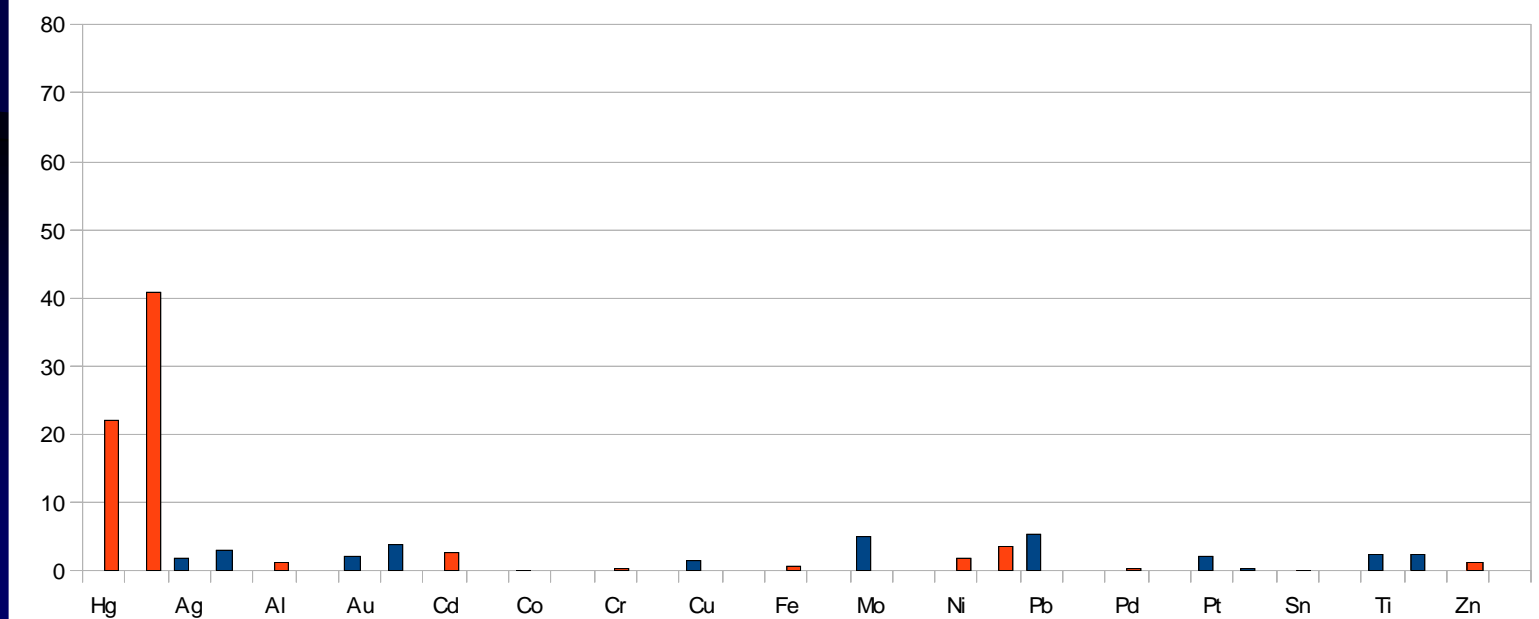
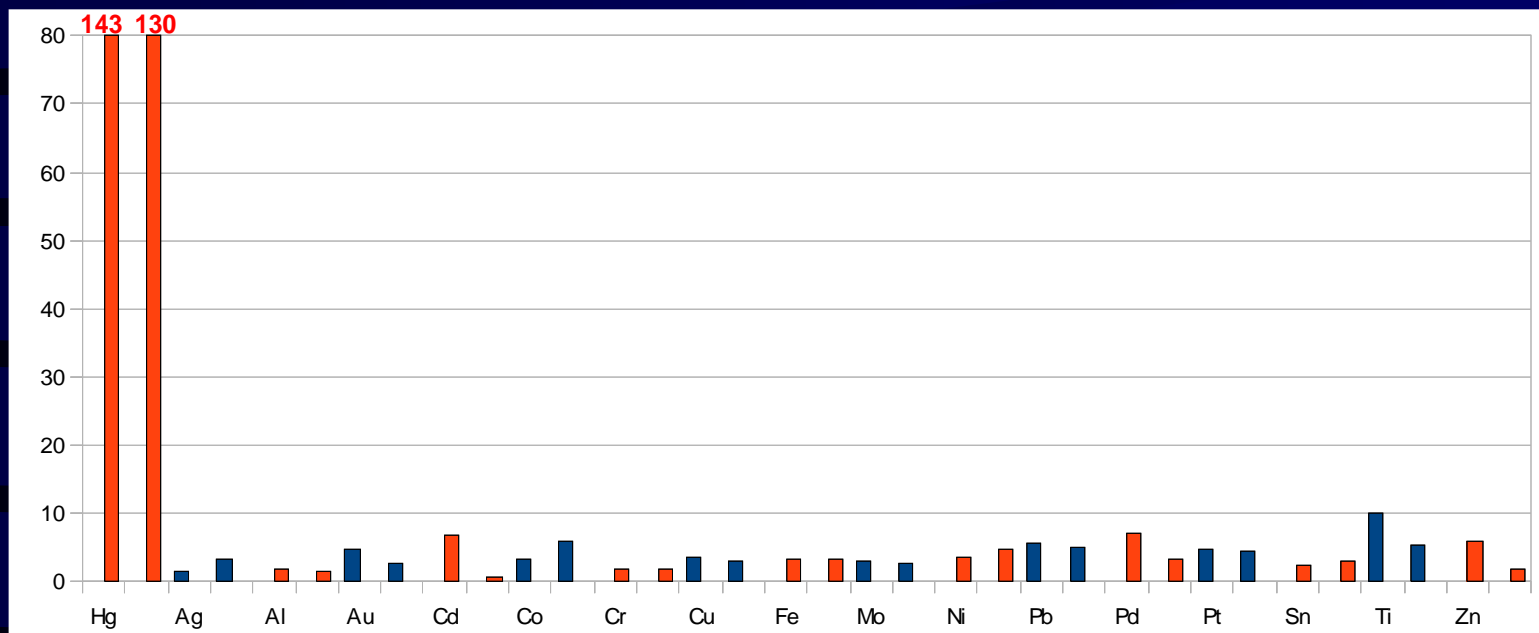
VELscope

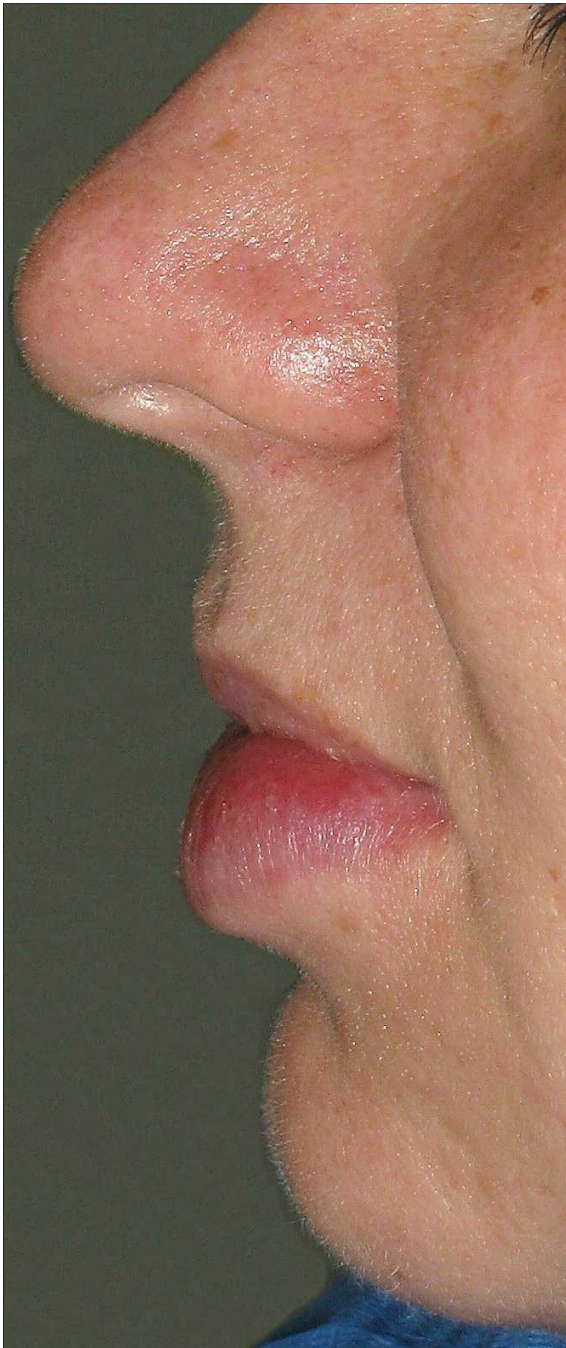
NO

- Po každém stomatologickém ošetření (3x) – výrazné zhoršení otoku 1.-3. den
- KNP – koncentrace Hg v krvi a moči, aplikována Dimaval cps. – zhoršení
- Po dvou měsících vymizení většiny subjektivních potíží
- Otok ustoupil po 6 měsících

LTT-Melisa® (Lymphocyte Transformation Test modified for metals)

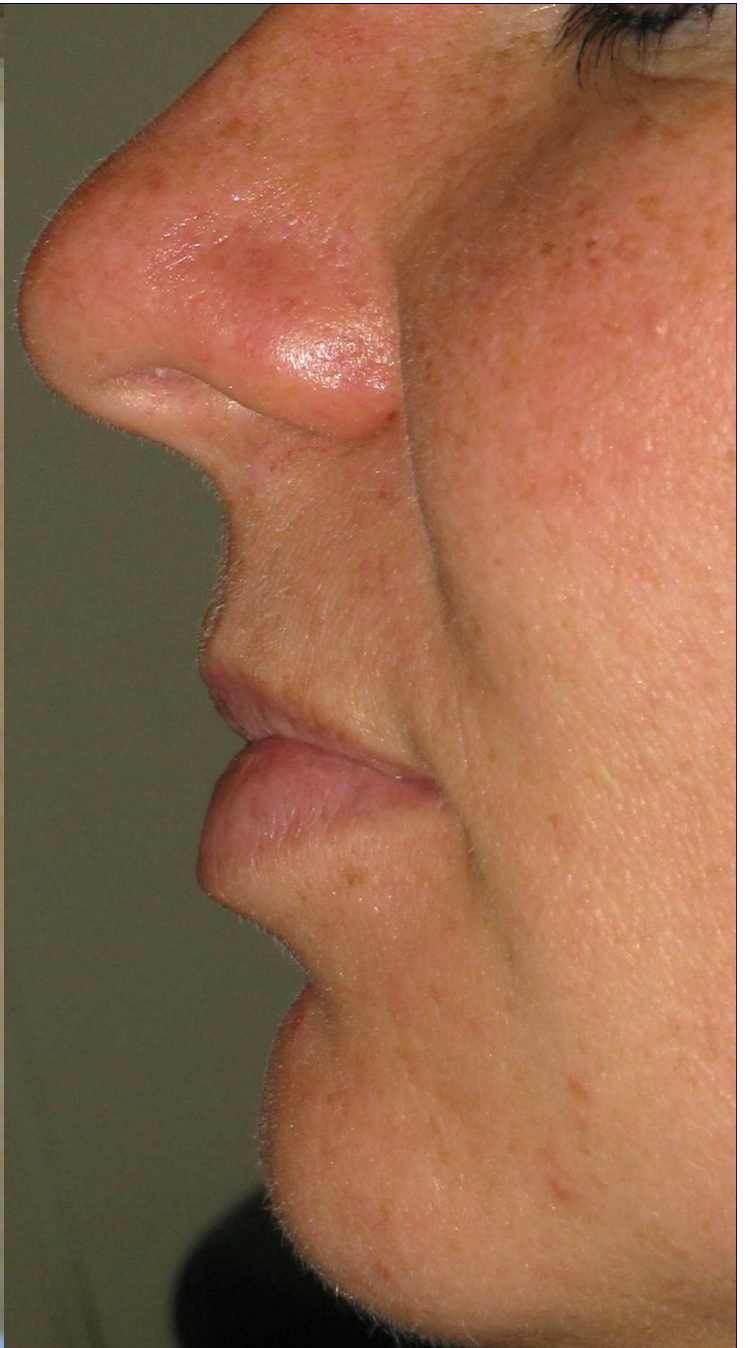

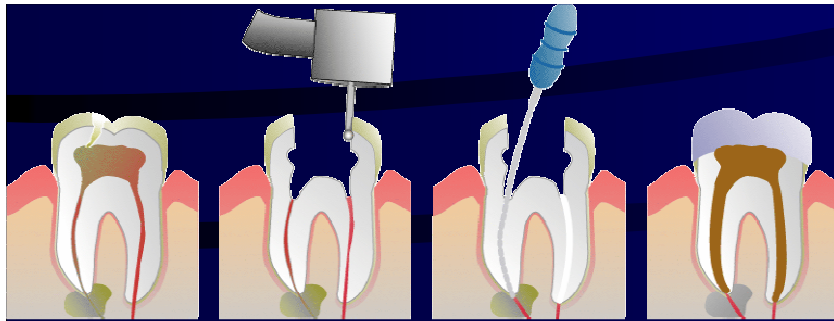
Před výměnou

24 hod. po poslední výměně AMG

8 měsíců
po výměně všech AMG

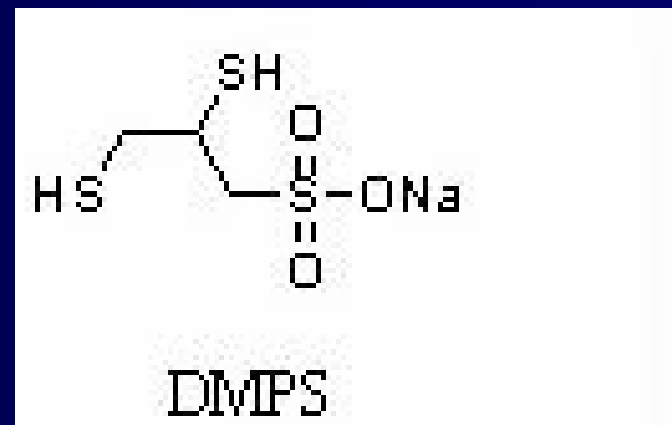

Amalgám

- > 150letá historie
- Dentální materiál
 - nejdéle používaný
 - nejlépe prozkoumaný
- Iritační reakce
- Alergické reakce
- Příjem Hg z 20 až 40 amalgámových plošek
 - cca 14-35 μg Hg/týden (2-5 μg Hg/den)
 - tvoří 25 - 56% z celkového denního příjmu Hg
 - ↑↑↑ - žvýkání žvýkačky, bruxismus, čištění zubů
- WHO - limit příjmu Hg v běžné populaci
 - 300 μg /týden (Metyl-Hg max. 200 μg /týden)
 - 5 μg /kg/týden (Metyl-Hg max. 1.6 μg /kg/týden)

Chelátotvorné antidotum

- DMPS = unithiol - dimerkaptopropan sulfonát (Dimaval) cps.
- **Laboratoř:** Hg v moči, **krvi**

Toxikologické vyšetření

- terapie Dimavalem 2 dny
- Krev (hodnoty v populaci do 5 $\mu\text{g/l}$)
 - před Dimavalem Hg k 0,4 $\mu\text{g/l}$
 - po Dimavalu 0,3 $\mu\text{g/l}$
- V populaci je koncentrace rtuti v moči do 3 –5 $\mu\text{g/l}$
 - před antidotem 0,8 $\mu\text{g}/24\text{hod}$
 - po antidotu 70 $\mu\text{g}/24\text{hod}$

Vedlejší účinky DMPS?

- Minerály v krvi beze změny
- Na, K, Cl, Ca, PO₄, Mg, Fe
- Minerály v moči /24 hod zvýšeny:
- Zn (180%), Cu (600%)
- ostatní lehce sníženy nebo beze změny

Efekt terapie chelátotvorným antidotem

- U pacientky léčené DMPS vymizel otok do 8 měsíců, tj. o 2 měsíce dříve, než u pacientky bez podání antidota.
- Podání antidota není nezbytné
- U osob s amalgamovými výplněmi bez komplikací není indikováno

Děkuji Vám za pozornost

